

Frederikssund kommune
By og Landskab, Planteamet
Torvet 2
3600 Frederikssund
Pr. mail: planteamet@frederikssund.dk

Hillerød 7. september 2021

Bemærkninger til forslag til kommuneplan Frederikssund 2021-2033

Som erhvervs- og interesseorganisation for landboere og landbrugere i Hovedstadsregionen har Nordsjællands Landboforening følgende bemærkninger til forslag til kommuneplan 2021 - 2033. Bemærkningerne er opdelt i indledende bemærkninger til den samlede kommuneplan samt specifikke bemærkninger til udvalgte temaer.

Fremtidens kommuneplaner skal være inviterende - ikke afvisende

"Vi satser på synlighed

*Kommunen er borgernes, og deres liv og hverdag sætter dagsordenen for kommunen. Vi udvikler kommunens service sammen med aktive borgere og fællesskaber. Kommunen møder borgere og virksomheder med et smil og **går målrettet efter resultatet gennem dialog**. Vi satser på borgere og virksomheder" (uddrag af visionen i Kp2021).*

Som erhvervs- og interesseorganisation glæder det os, at Byrådet indleder KP21 med en vision om, at kommunens udvikling skal **baseres på dialog**, og at man **satser på borgere og virksomheder**. Vi håber, at byrådet vil arbejde for, at de gode hensigter ikke forbliver en vision, men omsættes som en **forpligtende kultur i forvaltning og politik**. For at **opretholde udviklings- og investeringssikkerheden i erhvervet**, har vi som borgere og virksomhedsejere i kommunen brug for at vide, at kommunen vil landbruget som erhverv og det bør fremgå tydeligt af kommuneplanen. **Kommunens mål kan f.eks. indlede de enkelte temaer/undertemaer, forud for bestemmelserne.**

Skal Frederikssund være fremtidens bæredygtige spisekammer?

Frederikssund kommune kan, om byrådet vil, være firstmover på et hovedstadsnært væksteventyr inden for landbrug og fødevarerproduktion, hvis man tør tro på erhvervet og se de langsigtede perspektiver for bæredygtig vækst.

Kommuneplanen rækker i princippet 12 år ud i fremtiden og sætter rammerne for, hvordan kommunen skal udvikles i den periode. Politisk og forvaltningsmæssigt opfordrer vi derfor kommunen til at se fremtidens landbrugserhverv og fødevarerproduktion langt **mere nuanceret** end hvad den traditionelle opfattelse og de nationale retningslinier for kommunal planlægning foreskriver.

Frederikssund er Københavns forhave og kunne også være Københavns forråds-kammer og foretrukne destination for entreprenante og ressourcestærke iværksættere, som ønsker at videreføre erhvervslandbruget og fødevarerproduktionen. **Desværre er det svært at læse ud af kommuneplanen, at Byrådet har de visionære briller på med øje for nye bæredygtige væksteventyr inden for landbruget.** I stedet efterlades man med indtryk af en kommune, hvor udviklingen i det åbne land sættes i stå for herefter at glide over i en museal tilstand. **Er det virkelig den udvikling, som byrådet ønsker?**

Bævar grundlaget for en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion

Landbruget står i de kommende år over for et meget stort generationsskifte og befinder sig samtidig i et paradigmeskifte, hvor erhvervet (som alle andre erhverv) udvikles i nye retninger i relation til nutidens agenda mht. cirkulær økonomi, bæredygtighed og forsyningssikkerhed. Innovation, robotteknologi, nye dyrkningsformer, græs og bælgrugter til protein, afgrøder til fiber, biostriber, og stalde med insekter til føde og foder bliver også en del af fremtidens landbrug. Erhvervet og ejendommene rummer et enormt potentiale for udvikling og innovation med flere arbejdspladser til følge. Dette har byråd og planlægger slet ikke for øje.

Som i generationer bidrager landbruget fortsat til kommunens attraktivitet og med samfunds nødvendige opgaver bl.a. som landskabs- og naturforvalter og producenter af sunde fødevarer. Udgangspunktet er det åbne land og der er selvsagt brug for jorden til at dyrke den mad, vi senere er mange om at spise. **Derfor må byrådet sikre at politik, planlægning og administration i Frederikssund kommune tilrettelægges, så der fortsat er arealer med høj dyrkningsværdi og udviklingsmuligheder for landbruget.**

Bæredygtig og lønsom produktion kan i moderne dansk landbrug gå fint i spænd med naturpleje, biodiversitet, grundvandsbeskyttelse, klima- og miljøhensyn, men bæredygtig og lønsom fødevarerproduktion kan ikke opretholdes på udmagrede, tilgroede eller forsumpede arealer.

Specifikke bemærkninger

Jordbrug

Som nævnt i de indledende bemærkninger savner vi en vision og et mål for jordbrugserhvervene. De dyrkbare arealer er under pres fra skovrejsning, naturudpegning, forsumpning, infrastruktur, byudvikling mv. Derfor skal vi værne om det nuværende grundlag for en bæredygtig fødevarerproduktion.

Det er bemærkelsesværdigt at Frederikssund kommune adskiller sig negativt fra nabokommunerne ved at have så få områder udpeget som særlige vigtige landbrugsområder.

Nordsjællands Landboforening kan konstatere, at der jf. de nationale retningslinier alene er udpeget "særlig værdifulde landbrugsarealer" og at arealer til større husdyrbrug er lokaliseret inden for denne udpegning. Udpegningen er baseret på de statslige jordbrugsanalyser og sammenholdt med andre arealinteresser, herunder bl.a. lavbundsområder.

Vedr. udpegningen til større husdyrbrug, stiller vi os undrende over for denne, idet der i dag ikke er lokaliseret husdyrbrug inden for denne afgræsning. Samtidig undrer det os, at udpegningen er så begrænset, idet der er flere store husdyrbrug i kommunen med både kvæg og svin, som burde indgå i udpegningen.

Frederikssund kommune er en landbrugskommune, hvor langt flere områder end der fremgår af udpegningen er værdifulde landbrugsarealer, og hvor der i dag drives landbrug både på fuldtid og deltid, herunder også på flere af de arealer, som er udpeget som lavbundsarealer.

Generelt er det ikke retvisende for de eksisterende forhold, at anvende jordboniteringsskalaen som grundlag for udpegning til særlig værdifuld landbrugsjord, jf. også bemærkninger om den fremtidige produktion. På arealer i Frederikssund kommune, som klassificeres som JB2 og JB4 jorde (altså lette jorde) er der i dag en intensiv produktion af højt værdiafgrøder. Det er typisk på arealer som disse, at frø, kartofler

og grønt til konsum dyrkes. **Arealerne er og bør derfor også karakteriseres som særlig vigtige landbrugsarealer.**

Jf. de indledende bemærkninger om erhvervets udviklingspotentiale opfordrer vi **derfor kommunen til at udvide udpegningerne til også at omfatte disse områder med landbrugsinteresser.** Bestemmelserne skal tilsvarende udvides/tilpasses til også at rumme disse udpegninger.

For at sikre at Frederikssund kommune fortsat kan have en bæredygtig fødevarerproduktion og produktion af højbærgrøder, skal byrådet have for øje, at der fortsat skal være muligt at indhente vandingstilladelser.

Landskabsbeskyttelse

Bestemmelserne er for Landskabsbeskyttelsen baseret på anbefalingerne fra landskabskarakteranalysen. Nordsjællands Landboforening mener, at anbefalingerne ikke levner meget plads til udvikling i det åbne land. I den fremadrettede administration skal der tages hensyn til **at jordbrugserhvervet fortsat skal kunne udvikles tidssvarede og økonomisk bæredygtigt med opførelse af bygninger, som er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af landbrug, skovbrug, mv.** Den gode dialog kan bane vejen for de gode resultater.

Naturbeskyttelse – Grønt Danmarkskort

Har sætternissen været på spil?

Af de kommunale referater fra Økonomiudvalg og Byråd den 24. juni kan vi læse, at Venstre stiller et ændringsforslag til Grønt Danmarkskort, som indgår i den videre høringsproces. Vi kan dog ikke se at ændringsforslaget er indarbejdet i høringsmaterialet. Det undrer os – hvad er forklaringen på dette?

Processen omkring udpegninger til Grønt Danmarkskort

Processen omkring udpegninger af arealer til Grønt Danmarkskort har været lang og indeholdt to forhøringer, hvor mange lodsejere samt Nordsjællands Landboforening har indsendt bemærkninger. Vi kan konstatere og finder det bemærkelsesværdigt, at de faglige og velbegrundede indspil ikke har givet anledning til væsentlige ændringer i udpegningerne.

Et af argumenterne fra forvaltningens side for at bibeholde udpegningerne, er at udpegningerne ikke har betydning for driften af landbrug. Dette bør så fremgå tydeligt af bestemmelserne for temaet.

Et af målene med udpegning til Grønt Danmarkskort er jo netop at lave arealreservationer til fremtidige naturprojekter og derved vil udpegningen på sigt få indflydelse på driftsformen og dermed er udpegningen en økonomisk risikofaktor allerede fra første streg.

Bevar grundlaget for bæredygtig fødevarerproduktion

De dyrkbare arealer til fødevarerproduktion er under pres fra skovrejsning, naturudpegning, forsumpning, infrastruktur, byudvikling mv. Derfor skal vi værne om det nuværende grundlag for en bæredygtig fødevarerproduktion – agerjorden.

Nordsjællands Landboforening kan derfor ikke acceptere den omfattende udpegning til potentielle økologiske forbindelser og potentielle naturområder, som omfatter højproduktive arealer i omdrift og som

er eksistensgrundlag for mange landmænd også i fremtiden. Vi mener at udpegningerne omfatter langt flere arealer end vejledningen til Grønt Danmarkskort 2017 forskriver.

Udpegningerne - manglende proportionalitet ml. indsats og gevinst ved udpegningerne - ulemperne bliver for store og synergieffekterne er ikke til stede

Af baggrundsnotatet fra den 21. april fremhæves at evt. naturgenopretningsprojekter i område 3 Østby m.fl. vil kunne bidrage betydeligt med tilbageholdelse af næringsstoffer til Fjorden.

Nordsjællands Landboforening er ikke enig i dette argument. Vi kan konstatere fra Landbrugsstyrelsens kort (Målrettet kvælstofregulering 2021), at kravet til målrettet kvælstofregulering i oplandet til Roskilde Fjord er meget lavt. Kravet er lavt, fordi jorden har en høj retentionsevne, hvilket skyldes jordens høje lerindhold. Ud fra en faglig betragtning må vi derfor forvente, at et vådområdeprojekt i dette område ikke vil give den ønskede effekt på vandkvaliteten i Fjorden. Hvilken effekt har udledning af spildevand på vandkvaliteten i Roskilde Fjord.

Der vil formegentlig heller ikke kunne iagttages en stor effekt i forhold til reduktion af udledningen af klimagasser. jf. landbrugsstyrelsens jordbundskort 2019 har de fleste arealer et lavt husmusindhold.

I samme baggrundsnotat fremgår det: at arealet nogenlunde følger kote 5 rundt i landskabet, hvilket svarer til 5 meter over daglig vande i Roskilde Fjord. Anvendelse af kote 5 over daglig vande er uacceptabelt højt og kan i vores optik ikke benyttes til at kategorisere lavbundsjord med naturpotentiale. Det skal bemærkes, at mange arealer i dette område er værdifuld og højtbeliggende lerjorde i omdrift med et stort dyrkningspotentiale.

Vi vil derfor kraftig opfordre til at de udpegede arealer til potentielle økologiske forbindelser reduceres væsentlig.

Lodsejere har fokus på biodiversiteten

Mange af vore medlemmer har allerede som del af deres driftsstrategi iværksat initiativer som tilgodeser biodiversitet og naturudvikling. Interessen for at fortsætte initiativerne er til stede, men rammebetingelserne skal være i orden og processen fair.

I vejledningen til Grønt Danmarkskort (Mst.) bemærkes det, "...at det er forventningen, at kommunen planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser, eller sker begrænsninger af muligheder for udviklingen og vækst i kommunen.

I udpegningerne er der et sammenfald ml. lavbundsjord og potentielle økologiske forbindelser. Vi har tidligere fremlagt faglige argumenter for, at de tilsigtede synergieffekter ved at udpege lavbundsjord ikke er opnåelig ud fra en faglig og naturvidenskabelig betragtning omkring humusindhold, kote mv. jf. ovenstående og høringsvar januar 2021.

Nordsjællands Landboforening finder det derfor fortsat yderst bemærkelsesværdigt at højproduktive højtliggende landbrugsarealer indgår i de potentielle økologiske forbindelser.

Vi opfordrer derfor beslutningstagerne i Frederikssund kommune til at tage hensyn til de berørte private lodsejere. Det kan bedst gøres ved at give afkald på udpegninger for "ny natur", dvs. ved at lade være med

at udpege arealer til "potentiel natur" og ved at tage alle arealer til "potentielle økologiske forbindelser" af bordet.

Lavbundsarealer

Jf. ovenstående finder vi det uforståeligt at højtliggende arealer med lavt humusindhold kan udpeges som lavbundsarealer.

Vi stiller os gerne til rådighed for uddybende bemærkninger og dialog om fremtidens landbrug i Frederikssund kommune.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson, Formand for Nordsjællands Landboforening

